

Karakterer i videregående skole 2024–2025

Lite endring i snittkarakterene i videregående

Snittkarakterene i videregående skole økte i årene før og under koronapandemien, for deretter å synke ned mot nivået de lå på før pandemien. De siste tre årene har snittkarakterene holdt seg relativt stabile.

STATISTIKK | Sist endret: 16.10.2025

Hovedfunn

Du finner flere tall i statistikkbanken

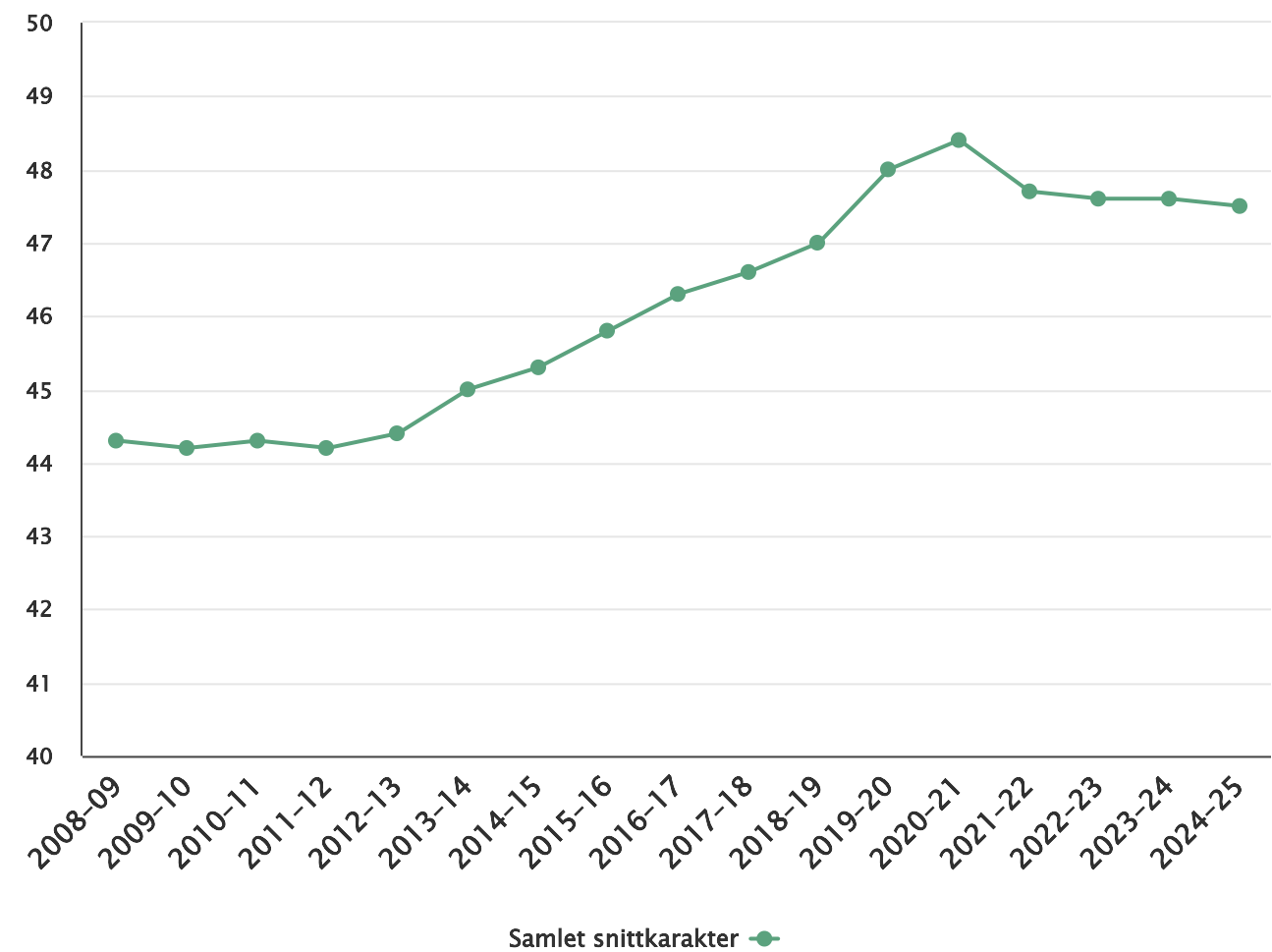
- Det er samlet sett lite endring i standpunktkarakterene de tre siste årene.
- Over tid har de gjennomsnittlig standpunktkarakterene i videregående blitt høyere.
- Elevene får generelt noe lavere karakterer i matematikk enn i andre fag.
- Standpunktkarakterene i kroppsøving er stabilt høye etter å tidligere ha økt mye.

Tendenser mot utflating etter flere års karakterøkning

Fra starten av 2010-tallet til i dag har de gjennomsnittlige standpunktkarakterene i videregående skole økt.

For å illustrere karakterutviklingen over tid, har vi lagt sammen summen av snittkarakterer i fellesfag på studieforberevende utdanningsprogram. De utvalgte fellesfagene er fag de fleste elevene på studieforberevende utdanningsprogram tar, og disse fagene har dermed et høyt antall elever. Karakterutviklingen varierer mellom fag, men samlet sett har det over tid vært en økning i karakterene.

Summen av gjennomsnittlig standpunktkarakter i elleve fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Samlet snittkarakter	
2008–09	44,3
2009–10	44,2
2010–11	44,3
2011–12	44,2
2012–13	44,4
2013–14	45,0
2014–15	45,3
2015–16	45,8
2016–17	46,3
2017–18	46,6
2018–19	47,0
2019–20	48,0
2020–21	48,4
2021–22	47,7
2022–23	47,6
2023–24	47,6
2024–25	47,5

Følgende fag er med i beregningen: Religion og etikk, geografi, samfunnskunnskap, engelsk (vg1), naturfag (vg1), matematikk 1P og 1T, kroppsøving (vg3), samt norsk muntlig, hovedmål og sidemål skriftlig (vg3). Tilsvarende fag er sammenlignet på tvers av ulike læreplanverk. I norsk og samfunnskunnskap har vi benyttet karakterene kun for studiespesialisering for å kunne sammenligne karakterene på tvers av alle årganger.

Snittkarakterene økte gradvis fra 2011–12 og frem til det siste året før koronapandemien 2018–19. I starten av pandemien (2019–20) ser vi et hopp i standpunktkarakterene.

Etter pandemien gikk karakterene i fellesfagene ned mot nivået de lå på før pandemien. I noen fag ligger snittkarakterene nå på samme nivå som i 2018–19, mens i andre fag ligger karakterene så vidt over det førpandemiske snittet. Kroppsøving er det eneste av de utvalgte fagene hvor snittet har gått opp etter skoleåret 2019–20.

De tre siste årene har snittkarakteren i de fleste fellesfag på studieforberedende utdanningsprogram vært ganske stabile. Nedgangen fra fjoråret skyldes en nedgang i snittet på norsk hovedmål vg3 for studiespesialisering.

Om statistikken

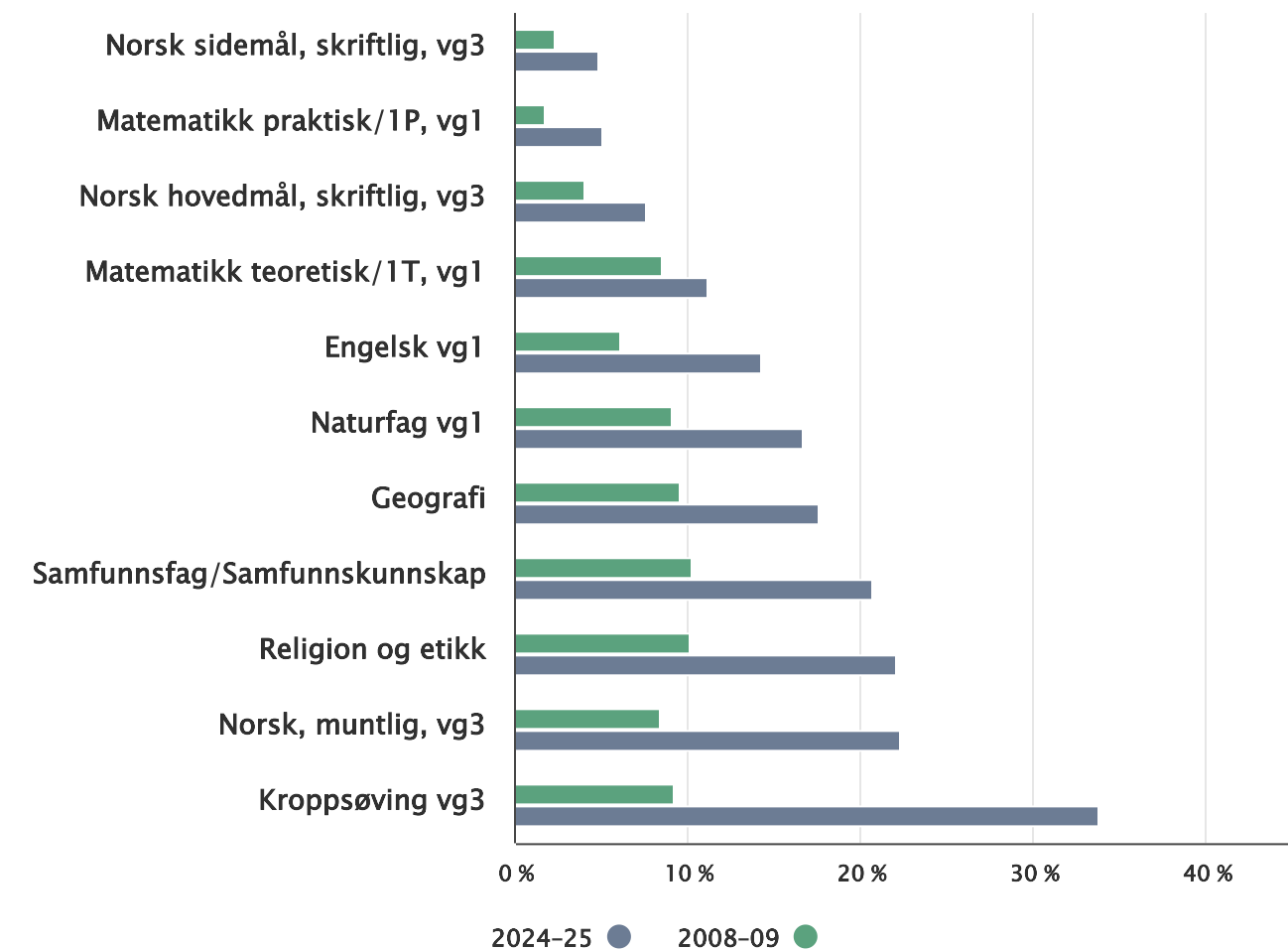
- Statistikken over karakterer i videregående skole er produsert på bakgrunn av data fra VIGO Sentralbase, som eies av fylkeskommunene og driftes av Novari IKS. I [Om statistikken](#) har vi skrevet mer om innholdet i karakterstatistikken, og hvordan vi har behandlet dataene.
- For å kunne sammenligne fag på tvers av læreplanverk er resultatene for flere av fagene i tabellene/figurene en kombinasjon av tilsvarende fag under ulike læreplanverk. Det kan være endringer i fagenes innhold ved overgangen til ny læreplan.
- Skoleåret 2020–21 var det første året med nye fag etter nytt læreplanverk LK20/LK20S. 2022–23 var første skoleår hvor alle trinn fulgte den nye læreplanen. Fordi det er nye læreplaner, må sammenligninger over tid gjøres med forsiktighet. [Les mer om innføringen av LK20/LS20S.](#)

Flere elever får karakteren seks

Sammenlignet med 2008–09 er det i dag i alle fellesfag en nedgang i andelen som får de tre laveste karakterene i standpunkt. I prosentpoeng er nedgangen størst for karakteren 3. I flere fag er det også nedgang i andelen som får karakteren 4. Det har samtidig vært en økning i hvor mange av elevene som får de høyeste karakterene.

I mange fag har det vært en dobling i hvor mange av elevene som får karakteren 6 i standpunkt. I kroppsøving får over tre ganger så mange av elevene karakteren 6 som for 16 år siden. Sammenlignet med i fjor er det en svak økning i andelen som får standpunktskarakteren 6 i flere fag, mens det i andre fag er en liten nedgang.

Andel som får karakteren 6 i standpunkt i fellesfag, studieforberedende utdanningsprogram

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	2008-09	2024-25
Norsk sidemål, skriftlig, vg3	2,3%	4,8%
Matematikk praktisk/1P, vg1	1,7%	5,1%
Norsk hovedmål, skriftlig, vg3	4,0%	7,6%
Matematikk teoretisk/1T, vg1	8,5%	11,1%
Engelsk vg1	6,1%	14,2%
Naturfag vg1	9,1%	16,6%
Geografi	9,5%	17,6%
Samfunnsfag/Samfunnskunnskap	10,2%	20,7%
Religion og etikk	10,1%	22,0%
Norsk, muntlig, vg3	8,4%	22,3%
Kroppsøving vg3	9,2%	33,7%

Hvorfor endrer snittkarakterene seg i norsk skole?

Norsk skole har et målrelatert og kriteriebasert vurderingssystem, hvor elevenes kompetanse vurderes opp mot kompetansemålene i læreplanen. I dette vurderingssystemet vil ikke snittkarakterene være fastgitt, men endre seg med blant annet elevenes måloppnåelse.

En mulig forklaring på karakterøkningen *før* pandemien er at elevene faktisk ble bedre på hva de måles på. Internasjonale undersøkelser av elevenes ferdigheter på ungdomstrinnet, viste mellom 2006 og 2015 en positiv utvikling. Det er dermed ikke urimelig å tolke karakterøkningen i denne perioden som delvis en konsekvens av at elevene har fått økt kompetanse. Det er imidlertid flere andre faktorer som kan påvirke karakterene.

Etter innføringen av Kunnskapsløftet i 2006 har det vært gjort flere endringer i skolen som kan ha bidratt til karakterutviklingen. Det er over tid blitt innført nye læreplaner, blant annet ved Kunnskapsløftet LK20/LK20S, med endringer i kompetansemål med mer. I noen fag har endringene i læreplanene vært mer omfattende enn i andre. Det er også gjort generelle endringer, blant annet i vurderingsforskriften, som kan ha påvirket praksisen rundt karaktersetting.

Endringene etter Kunnskapsløftet medførte en tydeliggjøring av hva elevene vurderes opp mot. Tydeligere vurderingskriterier kan ha medvirket til at elevene har bedre oversikt over hva de vurderes etter nå enn før, og over tid har begynt å arbeide mer strategisk mot høyere karakterer.

Hvorfor økte karakterene under pandemien?

Utdanningsdirektoratet har tidligere skrevet et notat om mulige konsekvenser av koronapandemien (Utdanningsdirektoratet 2022). Elevene får som regel lavere karakterer til skriftlig eksamen enn til standpunkt (Utdanningsdirektoratet 2020). Ettersom skriftlig eksamen ble avlyst under pandemien, fikk elevene disse årene høyere karaktersnitt. Men det var også en økning i standpunktkarakterene, på tross av at flere meldte at elevene lærte mindre i pandemiårene (Vennerød-Diesen m.fl. 2024).

Nedstengningen førte med seg spesielle omstendigheter for undervisningen i skolen, og det er mulig at det kan ha blitt gitt bedre standpunktkarakterer, selv om det ikke har vært en tilsvarende positiv utvikling i måloppnåelsen hos elevene. En mulig forklaring på dette er at lærerne ved karaktersettingen kan

ha latt tvilen komme elevene til gode under pandemien, fordi elevene ikke fikk undervisningen de hadde krav på (se Rambøll 2021).

Karakterøkning er ikke et særnorsk fenomen, men forekommer både i våre naboland og andre steder i verden. Internasjonalt diskuteres det blant annet hvorvidt karakterene øker uten at dette er uttrykk for økt kompetanse eller prestasjoner hos elevene, såkalt karakterinflasjon.

I internasjonal forskningslitteratur trekkes det ofte frem at karakterinflasjon kan forekomme som et resultat av at ulike aktører har insentiver til at det settes høyere karakterer (se f.eks. Chowdhury 2018). Slike insentiver kan være knyttet til økonomiske interesser eller omdømme. Insentivene kan forskyve karakterene oppover, blant annet gjennom press og forventninger mot lærere eller skoleledere med tanke på karakterene som settes.

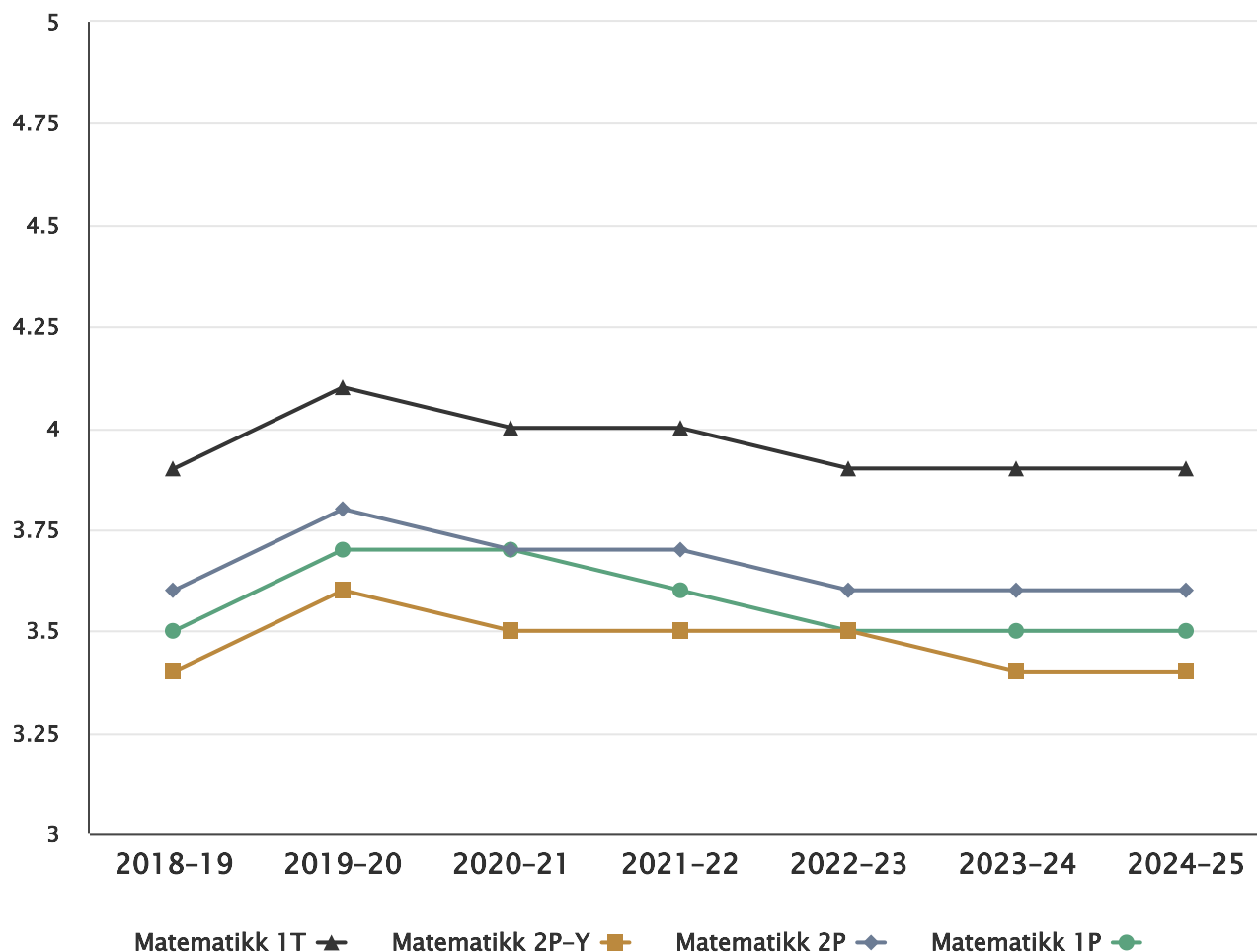
I sum er det altså mange faktorer som kan påvirke karakterene – og det er som oftest ikke mulig å gi et sikkert svar på hvor mye ulike faktorer spiller inn.

Utdanningsdirektoratet er i gang med et langsiktig samarbeid med ulike aktører i utdanningssektoren for å sikre høy kvalitet på standpunktvurderingen. I dette arbeidet inngår blant annet å innhente mer kunnskap om praksiser og prosesser rundt standpunktvurderingen, og å sikre god støtte til lærerne i deres vurderingsarbeid. Målet med dette arbeidet er, ved siden av å støtte lærerne, å sikre en mest mulig rettferdig og enhetlig karakterpraksis overfor elevene.

Karakterutviklingen i matematikkfagene

Det er ingen endringer i de gjennomsnittlige standpunktkarakterene i fellesfagene i matematikk fra i fjor. Snittkarakteren i disse fagene har de siste årene ligget på det samme nivået de var på før pandemien.

Gjennomsnittlig standpunktkarakterer for fellesfag matematikk

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	Matematikk 1P	Matematikk 2P	Matematikk 2P-Y	Matematikk 1T
2018-19	3,5	3,6	3,4	3,9
2019-20	3,7	3,8	3,6	4,1
2020-21	3,7	3,7	3,5	4,0
2021-22	3,6	3,7	3,5	4,0
2022-23	3,5	3,6	3,5	3,9
2023-24	3,5	3,6	3,4	3,9
2024-25	3,5	3,6	3,4	3,9

Obligatorisk matematikk i videregående opplæring

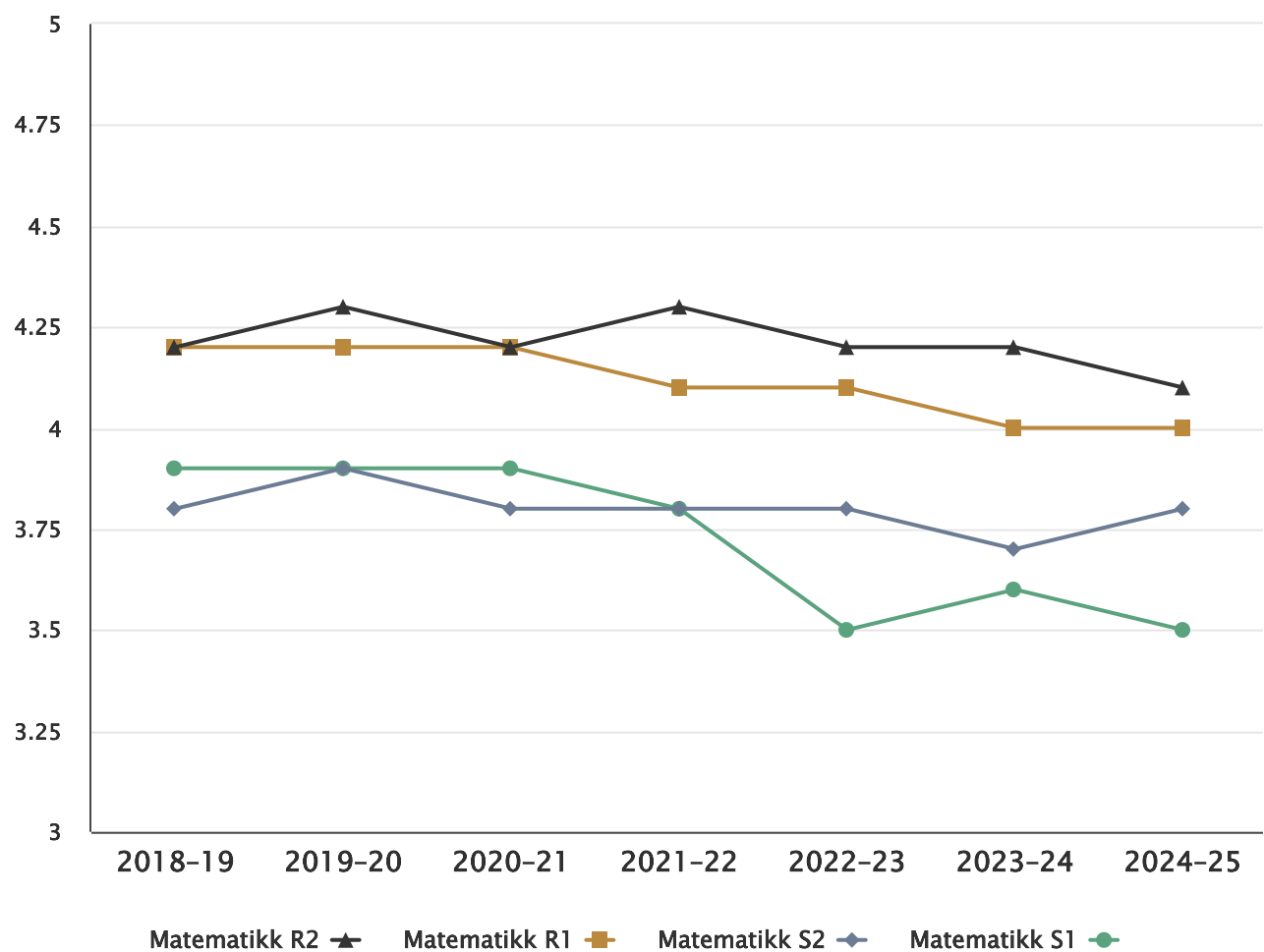
For både yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogrammer er det obligatorisk med matematikk. På vg1 velger elevene mellom praktisk og teoretisk matematikk, henholdsvis 1P (1P-Y på yrkesfag) og 1T (1T-Y på yrkesfag). Elever på studieforberedende utdanningsprogram må deretter enten

ta fellesfaget matematikk 2P, eller oppfylle kravet til matematikk på vg2 ved å velge ett av programfagene i matematikk: samfunnsfaglig matematikk S1 eller realfaglig matematikk R1.

Elever på yrkesfaglige utdanningsprogram har kun matematikk i vg1. De som velger å ta påbygging til generell studiekompetanse må i tillegg ha 2P-Y.

I programfag matematikk har karakterene de siste årene variert litt mer. I flere av disse fagene ligger snittet lavere enn før pandemien. Fra forrige skoleår har snittkarakteren i matematikk R1 holdt seg stabilt, mens snittet i matematikk R2 gikk litt ned, til et nivå det ikke har vært på siden 2016–17. Mens snittet i matematikk S1 gikk litt ned, gikk snittet i S2 litt opp, noe som førte snittet i begge fagene tilbake til nivået de lå på i 2022–23.

Gjennomsnittlig standpunktkarakterer for programfag matematikk

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	Matematikk S1	Matematikk S2	Matematikk R1	Matematikk R2
2018–19	3,9	3,8	4,2	4,2
2019–20	3,9	3,9	4,2	4,3
2020–21	3,9	3,8	4,2	4,2
2021–22	3,8	3,8	4,1	4,3
2022–23	3,5	3,8	4,1	4,2
2023–24	3,6	3,7	4,0	4,2
2024–25	3,5	3,8	4,0	4,1

Antallet elever som velger matematikk S1 og S2 har gått kraftig ned de siste årene. Nedgangen i elevtallet kom etter at nye læreplaner ble innført i fagene i skoleåret 2021–22. Endringen kan ha påvirket elevenes valg av matematikkfag. Vi vet ikke hvordan endret elevmasse i fagene har spilt inn på karakterutviklingen i fagene.

Etter endringene i læreplanene har snittkarakteren i matematikk S2 vært ganske stabil, samtidig som elevtallet har blitt halvert. I matematikk S1 gikk gjennomsnittskarakteren ned fra 3,8 i 2020–21 til 3,6 i 2021–22, og har siden vekslet mellom 3,5 og 3,6.

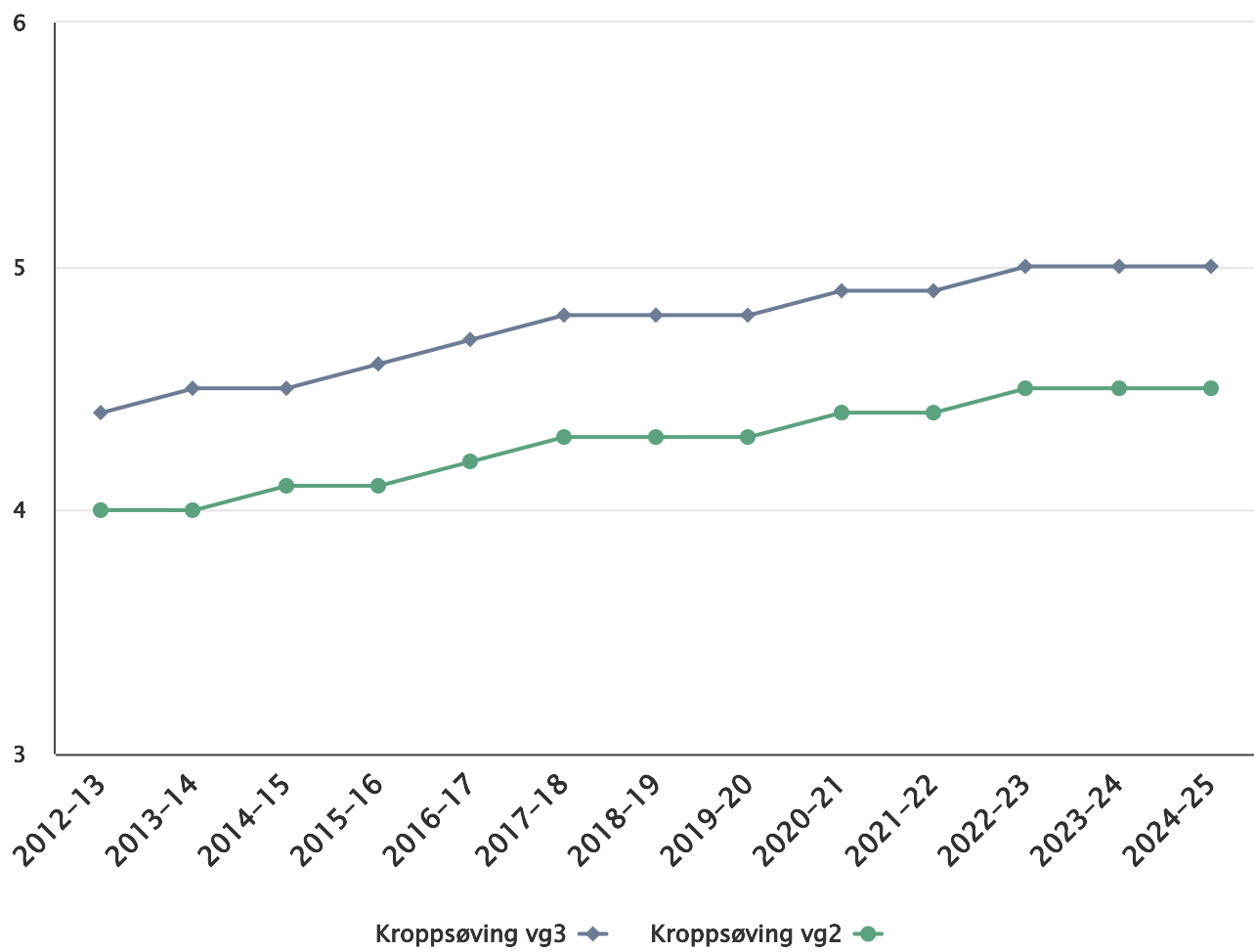
Sammenlignet med de vanligste programfagene i studiespesialisering har matematikkfagene lave snittkarakterer. Lavest er snittet i matematikk S1, hvor snittkarakteren ligger rundt én karakter lavere enn i flertallet av de vanligste programfagene på vg2.

Fortsatt høye snittkarakterer i kroppsøving

Elevene har de siste femten årene fått gradvis høyere standpunktkarakterer i de fleste fellesfagene, men økningen har vært aller størst i kroppsøving. Over tid har karakterøkningen i kroppsøving vært omtrent like stor på yrkesfaglig og studieforberedende utdanningsprogram, og omtrent like stor for gutter og jenter.

I 2024–25 ligger snittkarakteren i kroppsøving for vg2 og vg3 på henholdsvis 4,5 og 5. Snittkarakterene i disse to fagene er dermed det samme som i de to foregående årene. Litt endring er det allikevel i karakterene i kroppsøving. For eksempel økte andelen elever som fikk karakteren 6 med 1,1 prosentpoeng i kroppsøving vg2 og 0,8 prosentpoeng i kroppsøving vg3.

Gjennomsnittlige standpunktkarakterer i kroppsøving

Kilde: Utdanningsdirektoratet

	Kroppsøving vg2	Kroppsøving vg3
2012–13	4,0	4,4
2013–14	4,0	4,5
2014–15	4,1	4,5
2015–16	4,1	4,6
2016–17	4,2	4,7
2017–18	4,3	4,8
2018–19	4,3	4,8
2019–20	4,3	4,8
2020–21	4,4	4,9
2021–22	4,4	4,9
2022–23	4,5	5,0
2023–24	4,5	5,0
2024–25	4,5	5,0

Eksamenskarakterene varierer noe fra år til år

Tabell 1. Gjennomsnittlig karakter på skriftlig eksamen i utvalgte fellesfag

Fag	2018–19	2022–23	2023–24	2024–25
Engelsk, vg1 studieforberedende	4,1	4,2	4,2	4,2
Engelsk, vg1 yrkesfaglig	3,3	3,4	3,4	3,4
Matematikk 1P	2,9	2,7	2,7	2,6
Matematikk 1T	3,2	3,2	3,1	3,3
Matematikk 2P	2,9	2,8	2,7	3
Matematikk 2P-Y	2,7	2,7	2,7	2,7
Norsk hovedmål, vg3 studieforberedende	3,6	4,2*	3,6	3,7

Norsk sidemål, vg3 studieforbereidende	3,4	3,5	3,5	3,6
Norsk hovedmål, vg3 påbygging	3	3,5*	3,1	3,1
Norsk sidemål, vg3 påbygging	2,7	3	2,9	3,1
Norsk, vg2 yrkesfaglig	3,5	3,9*	3,4	3,3

* *Grunnet tekniske utfordringer under norsk skriftlig eksamen skoleåret 2022–23 fikk elevene mulighet til å annullere sin eksamenskarakter i disse fagene.*

Standpunktkarakterer og eksamenskarakterer har ulike formål. Standpunktkarakteren uttrykker elevens samlede kompetanse ved avslutningen av opplæringen, og vurderes på et så bredt grunnlag som mulig. Eksamenskarakteren uttrykker derimot elevens kompetanse slik den kommer til uttrykk på eksamensdagen. Eksamen i sentralt sensurerte fag er ikke egnet til å si noe om elevenes utvikling over tid.

Til sammenligning med standpunktkarakterene, beveger de skriftlige eksamenskarakterene seg litt mer fra år til år. Dette skyldes blant annet at oppgaveformat, sammensetning av eksamensoppgavene og hvilke kompetansemål som testes varierer noe fra år til år. En del fag er dessuten trekkfag, som vil si at kun noen elever trekkes ut til eksamen i det aktuelle faget. I fag hvor få trekkes til eksamen, vil dermed hvem som trekkes kunne påvirke snittkarakterene.

I noen fag kan det også være særårsaker til at snittkarakteren skiller seg ut i enkeltår. Eksempler på dette er norsk hovedmål og norsk for elever på yrkesfaglige utdanningsprogram i 2022–23. På grunn av tekniske problemer med innlogging, fikk alle elever mulighet til å annullere eksamen. Mange valgte å annullere, og dette førte til høyere snittkarakterer i disse fagene.

Kilder

Chowdhury, F. (2018). Grade Inflation: Cause, Consequences and Cure. Journal of Education and Learning 7(6), 86–92.

Rambøll (2021). Undervisnings- og vurderingssituasjonen i videregående skole våren 2020. Rambøll Management Consulting.

Utdanningsdirektoratet (2020). Karakterforskjeller mellom standpunkt og eksamen i videregående.

Utdanningsdirektoratet (2022). Mulige konsekvenser av koronapandemien.

Vennerød-Diesen, F. F., Pedersen, C., Persson, M. F., Andersen, P.L. og Ljunggren, J. (2024). «Et bevis på at man trenger skolen, egentlig», Delrapport 2: Koronapandemiens langsiktige konsekvenser for elever på ungdomstrinnet. (Rapport 2024:10). NIFU.